

...

A Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

10.Gf.40.256/2025/7.

A felperes:

felperes

cím2

A felperes képviselője:

Dr. Dóra Balázs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dóra Balázs ügyvéd)

cím9

Az alperes:

alperes

cím4

Az alperes képviselője:

Dr. Tábori János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tábori János ügyvéd)

cím3

A per tárgya:

vállalkozói díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

74.G.40.763/2023/158-II.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes és alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 38.845.298 forintra és annak 2012. november 15-étől a kifizetésig járó, valamint további 38.845.299 forintra és annak 2015. október 16-ától a kifizetésig járó az elsőfokú bíróság ítéletében meghatározott késedelmi kamatra, a perköltség összegét 10.229.375 (Tízmillió-kétszázhuszonkilencezer-háromszázhetvenöt) forintra felemeli, ezt meghaladóan helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 948.608 forint fellebbezési illetékből és 2.402.180 (Kétmillió-négyszázkétezer-száznyolcvan) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) ítéletével a felperes módosított keresetének – amelyben kérte az alperest kötelezni 79.428.606 forint visszatartott vállalkozói díj és ebből 39.714.303 forint után 2012. szeptember 19-étől, további 39.714.303 forint után pedig 2015. szeptember 19-étől a kifizetésig járó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 301/A. § + 3% mértékű késedelmi kamata, 4.573.440 forint örzési költség és ennek 2012. április 17-étől a kifizetésig járó, a fentiek szerinti mértékű késedelmi kamata, továbbá 4.040.906 forint megtérítési igény megfizetésére – részben helyt adott és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 35.770.323 forintot és ennek 2012. november 15-étől a kifizetésig terjedő időre eső, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 10%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatát, valamint 35.770.323 forintot és ennek 2015. október 16-ától a kifizetésig terjedő időre eső, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 10%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatát, továbbá 1.832.203 forintot, valamint 2.344.689 forint perköltséget; egyebekben elutasította a felperes keresetét.

[2] Az alperes módosított viszontkeresetét – amelyben kérte a felperest kötelezni 60.200.000 forint késedelmi kötbér, 56.093.270 forint túlfizetés és 8.382.430 forint átvállalt tartozás, másodlagosan megbízás nélküli ügyvitel alapján történő elszámolás szerint járó összeg, valamint ezek után 2012. november 1-jétől a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 11 százalékponttal növelt mértékű kamata, továbbá 14.767.755 forint tartozatlan kifizetés és ennek 2014. április 10-étől a kifizetésig járó, az előzőek szerinti késedelmi kamata megfizetésére – elutasította.

[3] A határozata indokolásában a döntése meghozatalának alapjául szolgáló szempontok között rögzítette azt, hogy az kft2 szakértői véleményét abban a körben vette – aggálytalanként – figyelembe az ítélet alapjául, amely körben a szakértő2 nem terjesztett elő szakvéleményt, figyelemmel arra, hogy az kft2 a feltett egyes kérdésekre nem válaszolt teljeskörűen.

[4] Rögzítette azt is, hogy a 2010. július 7-én kelt vállalkozási szerződéssel (a továbbiakban: szerződés) ellentétben annak nem volt 3. számú melléklete, a felek által aláírt pénzügyi és műszaki ütemterv nem készült, a felperes ezt csak a peres eljárásban csatolta. Utalt arra, hogy ennek hiányában a megrendelő fizetési kötelezettsége a kivitelező által elvégzett és a megrendelő által leigazolt teljesítésekhez és az azok alapján történő számlázáshoz kötődött.

[5] A felek között nem volt megállapodás arra nézve, hogy a megrendelői utasításra megvalósuló eltérő műszaki tartalom elszámolása hogyan történik, illetve nem volt olyan megállapodás, hogy a pótmunka elszámolása a végszámlában történik meg. A felek nem folytatták le a szerződés IX.2. pontja szerinti eljárást az elmaradó munkák tekintetében.

[6] Megállapította, hogy a felek között átalányáras szerződés jött létre, a felperes a kivitelezést a módosuló megrendelői utasításoknak megfelelően végezte el. A szerződés szerint teljes munkafázis nem maradt el, hanem ezeket a munkarészeket helyettesítő munka pótolta. Az alperes a helyettesítő munkákat elfogadva írta alá a teljesítési igazolásokat és fizette ki a felperes számláit. Figyelemmel arra is, hogy a szakértő2 szakértői véleménye szerint 117.653.435 forint értékben maradt el munkavégzés és az e munkák helyett elvégzésre került munkák értéke 63.298.165 forint, a két érték összevetésével, valamint teljes munkafázisok elhagyásának hiányában nem látott okot a tételes elszámolásra történő áttérésre.

[7] A szerződés megszűnése miatt a felek között szükséges elszámolás tekintetében a szakértő2 szakértői véleményének 3/A. kérdésére adott válaszát tartotta irányadónak, amelynek értelmében a felperes teljesítésének készülségi foka 92,14% mértékű, így a felperest megillető díj 792.548.051 forint.

[8] A felperes kereseti kérelmét vizsgálva rögzítette, hogy a műszaki átadás-átvétel hiánya nem jelentheti az annak időpontjához kötött 5 + 5% mértékű kifizetések végleges visszatartathatóságát. Az építési terület átadásának időpontját tekintette olyannak, amelytől számított harminc napon belül beállt a kivitelező 5% mértékű visszatartásra vonatkozó visszafizetési kötelezettsége, majd a következő 5% vonatkozásában az ezt követő 36 hónap elteltével.

[9] Nem találta megalapozottnak az alperesnek az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 39/A. § (6) bekezdésére történt hivatkozását, amelynek értelmében a felperes csak az alvállalkozói követelések kiegyenlítését követően érvényesíthet igényt vele szemben, mivel ez a szabály egyrészt a végszámlához kötődik, másrészt pedig a felperes igazolta, hogy nem tart nyilván alvállalkozói követeléseket.

[10] A felperesnek az összesen 10% mértékű visszatartás iránti igényét nem találta megalapozottnak a felperes által kiállított számlaszám4 (helyesen: számlaszám4) és számlaszám5 (számlaszám5) számú számlákból történt visszatartások tekintetében, figyelemmel arra, hogy az alperes ezeket a felperesnek megfizette egyrészt a letét lehívásával, másrészt a felszámolási eljárás során. A számlák teljes mértékben történt kiegyenlítésére tekintettel e számlák vonatkozásában visszatartás nem történt, a felperes igénye 6.149.951 forint visszatartás tekintetében – a késedelmi kamatra is kiterjedően – megtérült.

[11] Az alperes teljes visszafizetési kötelezettségét a szakértő2 szakértői véleményében kimutatott 1.738.000 forint organizációs költségekhez köthető többletköltségre is tekintettel 792.548.051 forintban állapította meg. Ehhez képest az alperes teljesítéseként a 794.286.060 forint 90%-ának megfelelő összeget, azaz 714.857.454 forintot, valamint a számlaszám4 és a számlaszám5 számú számlák vonatkozásában a 10% mértéket kitevő részt, azaz összesen 721.007.405 forintot vett figyelembe. Az alperes számítását azért találta

megalapozatlannak, mivel az tételes elszámolásból indult ki, amely az átalánydíjas szerződésre tekintettel nem helytálló.

[12] A visszafizetési kötelezettségből a már teljesített összegeket levonva az alperes által megfizetendő teljes különbözetet 71.540.646 forintban határozta meg, és kötelezte az alperest ezen összeg megfizetésére, míg az ezt meghaladó 7.887.960 forint tőkekövetelés és járulékai iránti keresetet elutasította.

[13] Az 5-5% mértékű összegeknek megfelelő 35.770.323 forint visszatartások esedékességét arra tekintettel állapította meg 2012. november 15-én, illetve a 36 hónap elteltével 2015. október 15-én, hogy az építési terület alperesnek átadása 2012. október 15-én történt.

[14] A késedelmi kamat mértékét a rPtk. 301/A. § (1) és (2) bekezdései, valamint a felek közötti szerződés VI.9. pontja alapján határozta meg, figyelemmel arra, hogy a szerződés rendelkezései értelmében a megrendelő a késedelem idejére a rPtk.-ban meghatározott alapkamat + 3% kamatfelár mértékű késedelmi kamat fizetésére köteles.

[15] A felperesnek a 4.573.440 forint megtérítési igény és járulékai iránti követelését alaptalannak találta, mivel a 2011. november és december hónapokra követelt őrzési díj az erre az időszakra kiállított számlák megfizetésével rendezettnek minősül, a szakértő2 szakértői véleménye alapján további organizációs költség nem volt felszámítható, míg a 2012. január és február hónapokban felmerült költségek esetében nem találta bizonyítottnak azt, hogy a szerződés szerinti 2011. szeptember 30-i kivitelezési határidő elmulasztása teljes egészében az alperes terhére róható.

[16] A felperes további 4.040.906 forint megtérítési igényét részben találta megalapozottnak. A felperes által állított költségek közül nem találta érvényesíthetőnek azt, amelyek a felperes általi munkavégzés felfüggesztése előtti időpontban keletkeztek – utalva az előzőekben kifejtettekre – és nem találta indokoltnak olyan, kivitelezési tevékenységhez kapcsolódó költségek elszámolását, amelyek abban az időpontban keletkeztek, amikor a felperes már nem végzett tevékenységet. A munkavégzés felfüggesztését követően indokoltan keletkezett költségek között felszámíthatónak találta a vízdíj számlák, az őrzési költség és a mobil WC biztosításával felmerült költséget, azzal azonban, hogy az összesen 3.724.605 forintot a felek között egyenlő arányban megosztotta, figyelemmel arra, hogy a felperes a munkavégzés felfüggesztéséhez képest majd fél éven keresztül nem mondta fel a szerződést és nem adta vissza a munkaterületet az alperesnek. Mindennek alapján ezt a tételt 1.832.203 forint erejéig találta megalapozottnak, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

[17] Az alperes beszámítási kifogását elbírálva vizsgálta a viszontkeresettel is érvényesített 60.200.000 forint kötbér igényt és a felperes által késedelemmel érintettként hivatkozott négy számla esetében külön-külön vizsgálta az alperes fizetési késedelmének fennálltát.

[18] Egyetértett az alperesnek azzal az érvelésével, hogy csak a felperes nyilatkozatában megjelölt indokok vehetők figyelembe és megállapította, hogy a jelen esetben a felperes a munkavégzés felfüggesztése előtt erre vonatkozóan nem tett olyan konkrét előadást, amelynek a tartalma irányadó lehetne. A peres eljárás során viszont hivatkozott a számlaszám1 számú számla fizetési késedelmére is.

[19] Az kft2 szakvéleménye alátámasztotta e számla kiállításának a megalapozottságát, annak alapján igazoltnak találta, hogy pótmunka megrendelés történt. A számla teljesítési határideje 2011. augusztus 20. napja volt és az alperes határidőben nem teljesített. A felek között nem jött létre olyan megállapodás, amelynek értelmében a pótmunka a végszámlában kerül elszámolásra, ugyanakkor a számla kifizetésére csak a fizetésképtelenségi eljárás során került sor. Ezekre tekintettel megállapíthatónak találta, hogy az alperes a felperes munkavégzése felfüggesztésének időpontjában nyolc napot meghaladó fizetési késedelemben volt, amely a munka felfüggesztését megalapozta.

[20] A számlaszám2 (számlaszám2) számú számla fizetésének késedelmét nem találta megállapíthatónak, figyelemmel arra, hogy a számla alapjául szolgáló teljesítésigazolás tekintetében alapos kételye merült fel; annak alapján „nem látható át”, mikor állt rendelkezésre a műszaki ellenőr által ellenjegyzett teljesítésigazolás és az mikor került az alperes birtokába.

[21] A számlaszám4 és számlaszám5 számú számlák esetében a számlák megküldését igazoló postakönyv és a borítékok, tértivevények adatainak az ellentmondásossága miatt és összevethetőségük hiányában nem találta igazoltnak az alperes késedelmét.

[22] A rPtk. 303. § (3) bekezdésére utalt és megállapította, hogy az alperesnek volt olyan bizonyított késedelve, amely a munkavégzés felperes általi felfüggesztését jogossá tette, egyúttal a kötelezett egyidejű késedelmét kizárta. Erre tekintettel az alperes 60.200.000 forint összegű beszámítási kifogását nem találta megalapozottnak.

[23] Rögzítette azt is, hogy a letéti megállapodás 2. pontja, valamint a szerződés VI.9. pontja értelmében a letéti késedelem a fizetési késedelemmel azonos elbírálás alá esik, azonban a felek közötti kialakult gyakorlat ettől eltért és a felperes elfogadta az alperes közvetlen, nem letét útján történt teljesítését, így – a rPtk. 316. § (1) bekezdésében foglaltakra is tekintettel – a letéti késedelem az alperes késedelmét nem alapozza meg.

[24] Emellett a tanúvallomások és a felek közötti levelezés anyaga alapján nem találta megállapíthatónak azt, hogy a felperes a kivitelezői tevékenység ellátásában teljes mértékben akadályozott lett volna és ne lett volna olyan a szerződés alapján ellátandó tevékenység, amelyet végezhetett.

[25] Az alperes által beszámított 53.314.183 forint egyes tételeit vizsgálva megállapította, hogy a 13.743.455 forint összeg az kft2 kiegészítő szakértői véleménye, valamint a szakértő tárgyaláson is fenntartott nyilatkozata értelmében része az elvégzett 89.579.650 forint pótmunka díjának, az nem az építési naplóban, hanem külön iratban került megrendelésre. ügyvezető2 2014. április 23-i e-mailje által alátámasztotta az alperes a pótmunkára 20.368.621 forintot, valamint ezen felül az erkélykorlát szín felára fejében további 400.000 forintot megfizetett, így a különbözet 7.025.166 forint, amely indokolatlan túlfizetésként mutatkozik, azt a felperes az alperesnek megfizetni tartozik. Megállapította továbbá, hogy a rPtk. 293. §-a értelmében ezt az összeget elsősorban a perköltségre, ezt követően a késedelmi kamatra, majd a tőkére kell elszámolni.

[26] További 39.570.728 forint tétel az elmaradó munkák összértéke, amely az elmaradó munkák és a megrendelésre elvégzett pótmunkák értékének az összevetéséből adódó különbség. Álláspontja szerint a felek közötti átalányáras megállapodásra tekintettel nem lehet tételes elszámolásra áttérni, ezért e vonatkozásban az alperes beszámítási kifogása megalapozatlan.

[27] Az alperes által viszontkeresetként is érvényesített 60.200.000 forint kötbérkövetelés esetében utalt a beszámítási kifogás elbírálása során kifejtettekre, azt nem találta alaposnak.

[28] A viszontkeresettel érvényesített 56.093.270 forint túlfizetés vonatkozásában is megállapította, hogy az átalánydíjas szerződés alapján nem lehet tételes elszámolásra áttérni. A szakértő2 szakértői véleménye ebben a vonatkozásban tételes elszámolás alapján került kidolgozásra, ezért az a döntés alapjául nem szolgálhat. Utalt arra, hogy az alperes által kidolgozott elszámolás azért is hibás, mert az nem veszi figyelembe a 10% mértékű visszatartást.

[29] Utalt arra is, hogy a 7.025.166 forint erejéig alapos beszámításra tekintettel ugyanezen tőkeösszegnek viszontkeresettel történő érvényesítése kétszeres elszámolást eredményezne.

[30] Ugyancsak megalapozatlannak találta az alperes 8.382.430 forint iránti viszontkereseti követelését. Megállapította, hogy nincs olyan megállapodás, amelynek alapján az alperesnek a felperes helyett kellett volna teljesítenie a kft felé, sem olyan, amelyből következően a felperes az alperes számára az általa megfizetni vállalt összeg kifizetésére köteles, ilyen az alperes, a felperes és a kft közötti háromoldalú megállapodás rendelkezéseiből sem következik. Az alperes nem jogcím nélkül, hanem e megállapodás alapján teljesített, és nem állapítható meg, hogy az alperes megbízás nélküli ügyvivőként járt volna el, a felperes érdekének és feltehető akaratának megfelelően. A felperes fizetési kötelezettségét nem eredményezheti az alperes és a kft közötti 2012. április 11-i vállalkozói szerződés tartalma sem.

[31] A 14.767.755 forint további viszontkereseti követelés azért megalapozatlan, mert a bejáratí ajtók, az üvegkorlátok és a füstüveg felárának ellenértékét a felperes alappal követelte, így a fizetésképtelenségi eljárásban megfizetett 8.071.560 forint és ennek 9.475.282 forint kamata túlfizetésnek nem minősült. Ennek alapján szintén nem alapos a felszámolási eljáráshoz kötődő – konkrétan nem nevesített – eljárási költségek iránti igény.

[32] A szerződésszegéssel okozott kár címén követelt kivitelezési többletköltség nem jár az alperes részére, mivel a munkavégzés felperes általi felfüggesztése az alperes késedelmére tekintettel indokolt volt, a felperes nem követett el szerződésszegést. Ezen felül az alperes a felperes részéről hibás teljesítést nem bizonyított, ilyet a szakértői vélemény nem támasztott alá.

[33] A cégnek megfizetett 3.492.500 forint költség nem javítás miatt merült fel és nem is más vállalkozó megbízása miatti többletköltségként, így az szerződésszegéssel okozott kárnak nem minősül, továbbá a szakértői vélemények által ennek összege sem alátámasztott.

[34] A perköltség számítása során a pernyertesség- pervesztesség arányát a felperes kereseti követelése vonatkozásában a felperes javára 83,34% mértékben állapította meg, míg a viszontkereset esetében a felperest teljes egészében pernyertesnek tekintette. A felek elsőfokú eljárásban felmerült költségei számbavételével azt állapította meg, hogy a költségek különbözeteként a felperes perköltségként 9.369.855 forintra jogosult, amelyet csökkentett az alperes által eredményesen beszámított 7.025.166 forinttal.

II.

[35] Az ítélet ellen a felperes és az alperes fellebbeztek.

[36] A felperes fellebbezésében kérte az ítélet megváltoztatását és az alperes kötelezését a már megítélt összegben felül további 3.074.975 forint és ennek 2012. november 15-étől a kifizetésig járó, valamint 3.074.976 forint és ennek 2015. október 16-ától a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 10% mértékkel növelt összegének megfelelő késedelmi kamat, továbbá – a fellebbezése tartalma szerint – az ennek megfelelően számolt, a beszámított összeg levonása nélküli elsőfokú perköltsége megfizetésére, valamint az indokolás módosítását és e körben annak a megállapításnak a mellőzését, hogy az alperesnek az eredeti műszaki tartalomtól való eltérésre történt utasításai a kisebb költségvonzat elérését célozták, ezen felül az alperes fizetési késedelmének megállapítását a számlaszám4, számlaszám5 és számlaszám2 számú számlák kifizetése, valamint a visszatartott, a vállalkozói díj 10%

mértékének megfelelő összeg letétbe helyezésének elmulasztása miatt is. Kérte az alperest kötelezni a másodfokú perköltsége megfizetésére.

[37] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen és iratellenesen állapította meg, hogy a kibocsátott számlaszám4 és számlaszám5 számú számlákból visszatartott 10% mértékű vállalkozói díj a felszámolási eljárás során megfizetésre került volna; erre az alperes maga sem hivatkozott. Táblázatos formában kimutatta, hogy a felszámolási eljárás során a lehívott 50.000.000 forint ügyvédi letétbe helyezett összeggel, valamint a további 8.071.560 forint kifizetéssel csak az érintett számlák visszatartás nélküli összegei térültek, a számlaszám4 számú 43.581.732 forint összeget tartalmazó számlából 4.358.173 forint, valamint a számlaszám5 számú 17.917.779 forint összeget tartalmazó számlából 1.791.778 forint, tehát a 10-10% mértékű visszatartások összege összesen 6.149.951 forint nem került kifizetésre.

[38] Megalapozatlannak találta a beszámítási kifogás részbeni elfogadását figyelemmel arra, hogy az kft2 szakértő nem az ítélet szerinti 13.743.455 forint pótmunka elvégzését állapította meg, hanem a teljes pótmunka értéke a szakértői vélemény szerint 89.571.650 forint volt. Erre tekintettel az alperes által megfizetett 20.768.621 forinthez képest még további 68.811.028 forint járna pótmunka címén a részére. E körben hivatkozott arra is, hogy az átalánydíjas szerződésre tekintettel a tételes elszámolásból kiragadott 12 pótmunka tétel nem válhat a felek közötti elszámolás részévé.

[39] Kérte az ítélet indokolásának megváltoztatását, figyelemmel arra, hogy az alperes által kért módosítások nem gazdaságossági szempontokra, hanem tervmódosulásokra voltak visszavezethetők.

[40] Ugyancsak kérte az indokolás megváltoztatását és annak megállapítását, hogy az alperes a számlaszám2, a számlaszám4, valamint a számlaszám5 számú számlák tekintetében is fizetési késedelembe esett.

[41] A számlaszám2 számú számla tekintetében hivatkozott a vállalkozási szerződés VI.6. és VI.7. pontjaiban foglaltakra és arra, hogy a teljesítésigazolás dátumának elhagyása nem érinti az alperes fizetési kötelezettségét vagy késedelmét. Irreleváns az, hogy a teljesítésigazolás mikor jutott el az alpereshez, ugyanis a fizetési kötelezettsége nem ezen okirathoz, hanem az annak alapján jogszerűen kiállított számlához kapcsolódott.

[42] A számlaszám4 és a számlaszám5 számú számlák esetében előadta, hogy az alperes címe a levélen és a tértivevényen helyesen szerepelt, a küldemények „nem kereste” jelzéssel érkeztek vissza, azok alperes részére történt szabályszerű megküldése ezáltal igazolt. A 2012. február 8-án történt ismételt postázás során pedig mind a borítékok, mind a tértivevények és a postakönyv is helyesen tartalmazta az alperes címét.

[43] Az alperes késedelmes teljesítése tekintetében hivatkozott arra, hogy az alperes a vállalkozási szerződés VI.8. pontja szerinti kötelezettsége megsértésével nem helyezte ügyvéd letétbe az ellenérték 10% mértékének megfelelő részösszegeket. A szerződés VI.9. pontja értelmében a letétbe helyezési kötelezettség elmulasztása ugyanolyan következményekkel jár, mint a fizetési késedelem. A késedelem 2010. júliusától kezdődően folyamatosan fennállt, minden egyes részlet tekintetében. Hivatkozott arra, hogy a letét elmulasztását többször sérelmezte, így a 2011. szeptember 23-i e-mailjében is. Álláspontja szerint az alperest nem mentesítette a letétbe helyezési kötelezettsége alól az, hogy a letét lehívhatósága hiányában közvetlenül az alperes felé jelezte a fizetési igényét.

[44] A fentieken túlmenően úgy nyilatkozott, hogy az elsőfokú eljárás során előterjesztett beadványaiban, valamint a tárgyaláson előadottakat változatlanul fenntartja és kéri azok figyelembevételét az ítélet jogellenessége vonatkozásában.

III.

[45] Az alperes a fellebbezésében kérte elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, a kereset teljes egészében történő elutasítását, valamint a felperes viszontkeresete szerinti marasztalását; másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását.

[46] A vállalkozási szerződés VII.1., VII.3. és VIII.1-6. pontjaira hivatkozással állította, hogy a visszatartások kifizetésének esedékessége nem az építési terület átadásához, hanem a műszaki átadás-átvétel lezárásához volt kötve, amely nem történt meg. Az építési terület teljesítés befejezése nélküli visszaadása legfeljebb olyan joghatást válthatott ki, hogy a visszatartások összegét be kell vonni a szerződés megszűnésekor esedékes elszámolásba, a felperes azonban ez iránt keresetet nem terjesztett elő. A felperes teljesítése hiányában a visszatartások esedékessé válására vonatkozó megállapítás sérti a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 213. § (1) bekezdésében foglaltakat.

[47] A beszámítási kifogása elbírálása során az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel arra, hogy a joggyakorlat számos esetben eltért attól a szabálytól, hogy az átalánydíjas szerződés esetében nincs helye a tételes elszámolásnak.

[48] Utalt a rPtk. 392. § (1) bekezdésében foglaltakra, arra, hogy a vállalkozó a megrendelő utasítása szerint köteles eljárni, ugyanakkor a jelen esetben a felperes nem teljesítette a megrendelőnek azt az egyértelmű utasítását, hogy a felek végezzék el az elmaradó munkák elszámolását és foglalják okiratba. Ez egyúttal a rPtk. 277. § (4) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség megszegését is jelenti és a rendeltetésellenes joggyakorlás rPtk. 4. § (4) bekezdése szerinti tilalmába is ütközik. Hivatkozott a Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2006. (XI. 30.) számú kollégiumi ajánlásában foglaltakra, és

állította, hogy a pótmunka megrendelés automatikusan kiváltotta a pótmunkadíj vállalását az elszámolásról kötött alakszerű megállapodás hiányában is. Ezt akként értelmezte, hogy ez az elmaradó munka elszámolására is irányadó és a megrendelői módosítás automatikusan kiváltja a díjcsökkentést.

[49] Álláspontja szerint a vállalkozási szerződés IX.2. pontja kifejezetten lehetővé tette a megrendelő számára az eredeti megrendelés tételeinek módosítását és meghatározta azt is, hogy az elmaradó munkát a szerződés mellékletét képező egységárak és a változtatások mennyisége alapján számolják el a felek. Álláspontja szerint a szerződésnek ez a rendelkezése a felhasználandó anyag minőségének és árának változását kifejezetten az elmaradó munka fogalomkörébe vonta, és ezáltal az elmaradó és helyettesítő munkák tekintetében tételes elszámolást írt elő.

[50] Az elsőfokú bíróság álláspontjának helytállósága esetén a felek szerződésben kifejezett akaratával szemben a módosítással elért teljes megtakarítás kizárólag a felperesnél mint kivitelezőnél maradna.

[51] A beszámítási kifogással és viszontkereset útján is érvényesített kötbér igénye tekintetében előadta, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben a munkavégzés felperes általi 2012. március 21-én történt abbahagyása a teljesítés megtagadásaként értékelendő.

[52] Az elsőfokú bíróság által késedelmesen megfizetettnek minősített számlaszámú számú számla a felperesnek visszaküldésre került arra hivatkozással, hogy a pótmunkák elszámolása az építkezés befejezésekor történik. Álláspontja szerint a felperes ezt elfogadta, hiszen a fizetéseképtelenségi eljárás megindításáig nem is követelte e számla teljesítését.

[53] Hivatkozott arra, hogy a felperes soha nem állította e számla kifizetésének a késedelmét, ezt a követelését csak a fizetéseképtelenségi eljárás során érvényesítette. Álláspontja szerint a munkavégzés jogszerű felfüggesztéséhez az indokokat és bizonyítékokat konkrétan megnevező, kifejezett nyilatkozatra lett volna szükség, amely e számla késedelmére is hivatkozik. E körben utalt a BH2013. 165. számú eseti döntésben kifejtettekre, amely szerint a felmondásban kifejezetten meg kell jelölni a felmondási okot, valamint a GK 16. számú kollégiumi állásfoglalásra, amely szerint az elállási nyilatkozatban megjelöltek alapján vizsgálendő az elállás jogszerűsége. Az elsőfokú bíróság megállapítása sérti a rPtk. 217. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakat, valamint a rPtk. 404. § (3) bekezdését és a rPp. 164. § (1) bekezdését is. Hivatkozott továbbá a felek rPtk. 277. § (4) és (5) bekezdései szerinti együttműködési kötelezettségére és a Kúria Pfv.20.891/2016/7. számú, valamint a Pfv.21.239/2015/9. számú határozataiban kifejtettekre. Álláspontja szerint elvárható lett volna a felperestől, hogy közli vele azokat a kifogásait, amelyekre a munkavégzés felfüggesztését alapítja.

[54] Ehhez képest „eshetőlegesen” hivatkozott arra, hogy a felperes a 2012. január 24-i levelében eleget tett a munkavégzés felfüggesztésével kapcsolatos indokolási

kötelezettségének, amelyben a pótmunka végzésről kiállított számlákról szó sem esik, hanem kifejezetten csak a 2011. novemberi és decemberi számlák kifizetésének elmaradását kifogásolta.

[55] A rPtk. 281. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltakra is utalt és állította, hogy fizetési késedelembe nem eshetett, mivel a felperes követelése teljesítésigazolás hiányában létre sem jött, valamint az ügyvédi letéttel is megfelelően biztosítva volt.

[56] Hivatkozott arra is, hogy az kft2 szakértő megállapítása szerint a pótmunkavégzés számlái kapcsán 7.025.166 forint túlfizetése mutatkozik, amelyből a függőnyfal acélszerkezete – amely tétel pótmunkának nem minősül – önmagában 2.491.200 forint összeget tett ki. Figyelemmel arra, hogy a túlfizetés jóval a számlaszáml1 számú, 2.322.000 forint összegű számla kézhezvétele előtt történt, az megszüntette a felperes pótmunkadíj iránti követelését is, tehát a kiállított számla alapján a követelés nem állhatott fenn.

[57] Mindezekre tekintettel a felperesnek azon magatartása, hogy 2012. március 21-én a munkát abbahagyta, de az építési területről nem vonult le, a teljesítés megtagadásának minősült, amely a kötbérigényét a rPtk. 313. §-a és a 312. § (2) bekezdése, továbbá a vállalkozási szerződés V.1. pontja alapján megalapozta.

[58] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett a késedelmi kamat mértékének megállapítása során is, figyelemmel arra, hogy a vállalkozási szerződés VI.9. pontja a késedelem idejére a rPtk.-ban meghatározott alapkamat + 3% mértéket írt elő, ugyanakkor az alapkamat fogalmát nem a rPtk. 301/A. § (1) bekezdése, hanem a rPtk. 232. § (3) bekezdése határozta meg akként, hogy annak mértéke a jegybanki alapkamattal megegyezik.

[59] Minderre tekintettel a marasztalása esetén a jóteljesítési biztosíték összege után 2016. június 25-től, míg a garanciális biztosíték összege után 2019. június 25-től legfeljebb a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 3% mértékével növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamat fizetésére lehet köteles.

IV.

[60] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az ítélet fellebbezésével nem érintett részének a helybenhagyását és az alperes perköltségében marasztalását, a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) és (4) bekezdésében, valamint 5. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti ügyvédi munkadíj megállapítását.

[61] Fenntartotta, hogy a műszaki átadás- átvétel hiánya nem eredményezheti, hogy a visszatartott összeg ne kerüljön kifizetésre.

[62] Hangsúlyozta, hogy a felek átalánydíjas elszámolásban állapodtak meg úgy, hogy tisztában voltak a tervek előkészítetlensége miatt a műszaki módosítások szükségességével. Hangsúlyozta, hogy az eredeti tervtől részben eltérő kivitelezés ellenére elmaradt önálló munkarész, amelyre számlát állított volna ki, nem volt. Az alperes kezdeményezte az átalánydíj módosítását, szerződésmódosításra azonban nem került sor. Jogi nonszensznek minősítette az alperesnek azt az állítását, hogy a szerződésmódosítási javaslat el nem fogadása az együttműködési kötelezettség megszegését vagy rendeltetésellenes joggyakorlást jelentene.

[63] Az alperes érvelésével szemben előadta, hogy a pótmunkák megrendelése eltér a csökkenő műszaki tartalom esetén irányadó elszámolástól. Hivatkozott a vállalkozási szerződés IX.2. és IX.5. pontjaiban foglaltakra és arra, hogy a felek a módosításból eredő tételek elszámolásában nem állapodtak meg, a helyettesítő munkanemek elszámolását az elszámolás egészéből nem lehet kiragadni. Állította, hogy a megtakarítás nem kizárólag nála maradt, hiszen több millió forint többlet teljesítésben volt a kivitelezés folyamata alatt.

[64] Fenntartotta, hogy az általa hivatkozott számlák tekintetében az alperes fizetési késedelembe esett, így a szerződés VI.9. pontja alapján a munkavégzés felfüggesztésére jogosult volt.

[65] A számlaszám1 számú számla tekintetében az alperes tévesen állítja, hogy korábban ne szólított volna fel annak kifizetésére. Hivatkozott a számla ismételt megküldésére, valamint a 2011. szeptember 23-i, 2011. október 19-i, és 2011. november 15-i felszólításokra, illetve letét lehívási kísérletre. A késedelmes fizetés szempontjából irreleváns, hogy a felszólításokban a konkrét számlákra hivatkoztak-e.

[66] Előadta, hogy az kft2 által készített szakértői vélemény szerint 89.579.650 forint értékben pótmunkát végzett. A függönyfal acélszerkezet tétel esetében a szakértő elismerte a munka elvégzését és azért csökkentette a vállalkozói díj összegét, mert azt nem fogadta el pótmunkának. Az alperes 2.322.000 forint túlfizetésre való hivatkozásának az elfogadása esetén ezzel az összeggel a pótmunkaként megállapított teljes 89.579.650 forint teljesítése szembeállítható lenne.

[67] A késedelmi kamat tekintetében a felek egyértelműen a rPtk. 301/A. § + 3% mértékű felár szabályát kívánták alkalmazni, a szerződésükben nem jegybanki alapkamat + 3% szövegrészt határoztak meg. Megjegyezte, hogy a felszámolási eljárás során érvényesített követelés esetében is ennek megfelelően jelölte meg a kamatkövetelését és az alperes e szerint teljesített. A kamat mértékét az alperes az elsőfokú eljárás során nem tette vitássá.

V.

[68] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az ítélet felperes fellebbezésével érintett részeinek a helybenhagyását.

[69] Előadta, hogy a felperesnek nem a megrendelő egyoldalú utasítási joga miatt, hanem az együttműködési kötelezettségéből eredően kellett volna válaszolnia az elmaradó munkák tételes elszámolására irányuló megkeresésére. Ehhez képest elutasító választ nem kapott, hanem a 2011. szeptember 11-i levelében a felperes is szorgalmazta az elmaradó munkák rendezését.

[70] Állította, hogy a felperes az adott szakaszokra kiállított teljesítésigazoló okiratokon nem a ténylegesen elvégzett munkamennyiségeket tüntette fel.

[71] Hivatkozott a Kúria Pfv.20.243/2017/5. számú döntésében kifejtettekre az átalánydíj kikötése esetén a tételes elszámolásra való áttérés lehetősége kapcsán.

VI.

[72] Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely folytán a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban alkalmazandó rPp. 252. § (2) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok állna fenn – az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra is tekintettel –, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között bírálta felül.

[73] A felperes fellebbezése nagyobb részben alapos, míg az alperesé megalapozatlan.

[74] A felperes fellebbezése a keresetét 6.149.951 forint részben elutasító és a perköltségét 7.025.166 forinttal csökkentő ítéleti rendelkezésekre, valamint a döntés egyes indokaira, míg az alperes fellebbezése a hatályon kívül helyezés iránti másodlagosként előterjesztett kérelem folytán az ítélet egészére, a megváltoztatás iránti kérelem alapján pedig az ítéletnek a keresetnek részben – összesen 73.372.849 forint (35.770.323 + 35.770.323 + 1.832.203 forint) és ezek késedelmi kamatai erejéig – helyt adó és őt ennek az összegnek a megfizetésére kötelező, továbbá a viszontkeresetét elutasító részeire kiterjedt, így az ítéletnek nem volt jogorvoslati kérelem hiányában jogerőre emelkedett része [rPp. 228. § (4) bekezdés].

[75] A Fővárosi Ítéltábla e körben megjegyzi azt is, hogy az alperes a fellebbezésében akként kérte az ítélet (teljes) viszontkeresetének helyt adással történő megváltoztatását, valamint másodlagosan a (teljes) ítélet hatályon kívül helyezését, hogy a jogorvoslati kérelmének a tartalma kizárólag a viszontkeresetet a 60.200.000 forint kötbér és az 56.093.270 forint tartozatlan fizetés iránti követeléseket elutasító (és a viszontkeresetével jórészt egyező tartalmú beszámítási kifogását is elbíráló) ítéleti rendelkezésekre vonatkozott, illetve a hatályon kívül helyezés alapjául szolgáló eljárási szabálysértésre vagy egyéb okra nem is hivatkozott.

[76] Erre tekintettel az alperes fellebbezésében előadottak az ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozzák meg, és a Fővárosi Ítéltábla sem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amelynek folytán szükséges lenne a tárgyalás megismétlése, illetőleg kiegészítése [rPp. 252. § (2) bekezdés]. Ennek alapján a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem megalapozatlan.

[77] Az ítéletnek a keresetet 1.738.000 forint visszatartott vállalkozói díj (és 9 forint számítási pontatlanságból eredő összeg), 4.573.440 forint őrzési költség, valamint 2.208.703 (4.040.906 – 1.832.203) forint megtérítési igény vonatkozásában elutasító részével szemben megváltoztatás iránti jogorvoslati kérelem nem volt, továbbá az alperes a fellebbezésében az ítéletnek a viszontkeresetet 8.382.430 forint átvállalt tartozás és 14.767.755 forint tartozatlan fizetés, valamint – a perben nem tisztázott tartalmú – szerződésszegésből eredő kár megtérítése iránti követelés tekintetében elutasító rendelkezéseit érdemben nem támadta, ezért ezen ítéleti rendelkezések érdemi vizsgálatának és felülbírálatának a rPp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátok között nem volt helye.

[78] A Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy érdemi felülbírálatra ugyancsak alkalmatlan volt a felperesnek az a fellebbezési kérelme, amely szerint minden az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatát kéri figyelembe venni az ítélet jogellenességének a vizsgálata során, figyelemmel arra, hogy az ítéletben valamennyi érvelése már elbírálásra került és a felperes e jogorvoslati kérelmében nem jelölte meg, hogy melyik konkrét hivatkozására vonatkozó ítéleti megállapítást, milyen okból tartja jogszabálysértőnek.

[79] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fenti korlátok között vizsgálta és azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, azonban a felperes keresetének részben történt elutasítása során az általa is megállapított tények figyelmen kívül hagyásával részben téves jogi következtetésekre jutott és a Fővárosi Ítéltábla a kereset szerinti marasztalás indokaival sem mindenben értett egyet. Az elsőfokú bíróság emellett helytállóan utasította el az alperes 60.200.000 forint kötbér és 56.093.270 forint tartozatlan fizetés iránti viszontkereseti kérelmét; az e körben foglalt indokait a Fővárosi Ítéltábla nagyobb részben osztotta, a fellebbezésekre és a fellebbezési ellenkérelmekben foglaltakra is tekintettel azokat kiegészítette.

VI.1.

[80] A felperes keresetének elutasítása az összesen 6.149.951 forint visszatartás vonatkozásában téves.

[81] A felperes helytállóan mutatott rá arra a fellebbezésében, hogy a 10% mértékű visszatartás akár részbeni megfizetésére az alperes a per során nem is hivatkozott; e tekintetben kifizetést nem állított, hanem az volt az előadása, hogy műszaki átadás-átvételi eljárás lefolytatása hiányában ezek az összegek nem váltak esedékessé.

[82] A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a szerződés megkötésekor hatályban volt, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó rPtk. 319. § (2) bekezdése alapján a szerződés megszűnése esetén a felek a már teljesített pénzbeli szolgáltatások ellenértékével, illetve az ellenszolgáltatás nélkül maradt pénzbeli szolgáltatásokkal elszámolni kötelesek. Az alperes állításával szemben a felperes a pontosított keresetében (36.G.40.382/2016/16. és 17. számú beadványok) a követelését a szerződés teljesítés nélküli megszűnése miatti, a fentiek szerinti elszámolási igényre alapította. Ennek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a teljesítés befejezése hiányában a műszaki átadás-átvételi eljárás elmaradása nem jelentheti a szerződés szerint annak időpontjához kötött kifizetések végleges visszatartathatóságát. Az alperes az 5 + 5% mértéknek megfelelő összegű vállalkozói díj részletek visszatartathatóságának egyéb okát – a teljesítés hiányát vagy szerződésbe ütköző voltát – nem állította, ennek folytán a visszatartott összesen 10% mértékű vállalkozói díj összegét a szerződés szerinti teljesítési határidőkben köteles volt megfizetni; a teljesítés befejezésének hiányában pedig köteles a teljesített munkarészekre eső visszatartásokkal elszámolni.

[83] Az alperes a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy az általa e körben hivatkozott rPp. 213. § (1) bekezdésébe ütközést, azaz az ítélet teljességének a megsértését mire alapozza és az miként hozható összefüggésbe az elszámolás alapján járó összeg megfizetése iránti kereset megalapozatlanságával.

[84] Az elsőfokú eljárásban 36.G.40.382/2016/8. számon csatolt számlák tartalmából egyértelműen kitűnik, hogy a számlaszám4 számú számlával érintett 43.581.732 forint összegű vállalkozói díjból visszatartásra került 4.358.173 forint, így a számla bruttó 39.223.559 forint megfizetésére vonatkozott, továbbá a számlaszám5 számú számla esetében a teljesítés ellenértékének megfelelő 17.917.779 forint vállalkozói díjból visszatartásra került 1.791.778 forint, ezért a számla csak 16.126.001 forint megfizetését tartalmazta. Az elsőfokú bíróság maga rögzítette a döntése alapjául szolgáló tényállásban, hogy az 50.000.000 forint ügyvédi letét 2012. október 10-én történt lehívásával, majd a 2013. június 18-án

kezdeményezett fizetéseképtelenségi eljárás során milyen összegek térültek a felperes követeléséből. A felperesnek a per során vitássá nem tett és az elsőfokú bíróság által is tényként elfogadott előadása értelmében a 2012. október 10-én lehívott ügyvédi letét 50.000.000 forint összegét, majd a kezdeményezett felszámolási eljárás alatt térült további 8.071.560 forint tőkeösszeget – egyéb követelések mellett – a számlaszám4 és a számlaszám5 számú számlák fentiek szerinti, 10% mértékű visszatartás levonásával kiállított összegeinek – 39.223.559 és 16.126.001 forintnak – a törlesztésére fordította; tehát az ezeken felüli visszatartások összegei ezáltal nem térültek.

[85] Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az e számlákból visszatartott 4.358.173 és 1.791.778 forintot az alperes az ügyvédi letét összegének lehívása útján, valamint a felszámolási eljárás során már megfizette.

[86] Az alperes teljesítésének hiányában köteles a felperes részére a visszatartott további összesen 6.149.951 forint megfizetésére is.

[87] A szakértő² szakértőnek a felek által sem vitatott megállapítása szerint a felperesnek az elmaradt munkarészek helyébe lépő teljesítések figyelembevételével történt munkavégzése 92,14% mértékű teljesítés alapján 792.548.051 forint vállalkozói díjra való jogosultságot alapoza meg. A felek egyező előadása szerint az alperes ehhez képest ennek a 90% mértékének megfelelő összeget, 714.857.454 forintot teljesített, erre tekintettel ez az összeg, nem pedig az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 721.007.405 forint tekinthető megfizetett vállalkozói díjnak. Ennek alapján a felperes a két összeg különbözeteként összesen 77.690.597 forint vállalkozói díjra jogosult, ezzel szemben az elsőfokú bíróság összesen 71.540.646 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezért további összesen 6.149.920 forint megfizetésére köteles.

VI.2.

[88] Ezen túlmenően a felperes vállalkozói díj iránti követelésének a megalapozottsága az alperes beszámítási kifogása eredményességének a függvénye volt.

[89] Az alperes a beszámítási kifogásában egyrészt késedelmi kötbért, másrészt tételes elszámolás alapján a tartozatlanul megfizetett összeg visszakövetelését érvényesítette.

[90] Az elsőfokú bíróság a 60.200.000 forint késedelmi kötbér beszámításának a megalapozatlansága tekintetében helytálló következtetésre jutott, a döntése indokaival azonban a Fővárosi Ítéltábla nem mindenben értett egyet.

[91] A rPtk 246. § (1) bekezdése alapján a kötelezett meghatározott pénzösszeg fizetésére kötelezheti magát arra az esetre, ha olyan okból, amelyért felelős nem, vagy nem szerződésszerűen teljesít (kötér). Kötbért csak írásban lehet érvényesen kikötni.

[92] A per során nem volt vitás az, hogy a vállalkozási szerződés V.1. pontjában a szerződő felek a vállalkozó késedelmes teljesítése esetére kötbért kötöttek ki. A felperes nem tette vitássá az objektív késedelembe esést, azonban a felelősségét kimentő körülményként hivatkozott arra, hogy az alperes fizetési késedelme a munkavégzés 2012. március 21. napján történt felfüggesztését megalapozta, figyelemmel a szerződés VI.9. pontjában foglalt arra a rendelkezésre, hogy a megrendelő nyolc napot meghaladó fizetési késedelme esetén a vállalkozó a munka felfüggesztésére jogosult. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta az alperes fizetési késedelmének a megállapíthatóságát, ugyanis a felperes kötbér fizetést megalapozó felelőssége csak ennek hiányában állhat fenn; amennyiben az alperes fizetési késedelembe esett, a felperes nem követett el szerződésszegést a munkavégzés felfüggesztésével.

[93] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a számlaszám 1 számú számla kifizetésével nyolc napot meghaladóan késedelembe esett, amely a felperes részéről a munka felfüggesztését megalapozta és ekként a késedelemért való felelősségét kizárta.

[94] A Fővárosi Ítéltábla az alperes álláspontjával szemben megállapította, hogy az alperes által e számla visszaküldése nem minősül a felperes részéről olyan elismerésnek, amely a számla kiállításának a megalapozatlanságát igazolná. Az elsőfokú ítéletnek a fellebbezéssel nem támadott indokolása értelmében a felek nem egyeztek meg a felperes által végzett pótmunkák későbbi, végszámlában történő elszámolásáról és az alperes álláspontjával szemben a felperes nem tett olyan nyilatkozatot és nem is tanúsított olyan magatartást, amely a későbbi elszámolásban való megállapodást alátámasztaná.

[95] Az alperes megalapozatlanul állította azt is, hogy a számla kiállításán és a teljesítésigazolással együtt történő megküldésén túlmenően a felperes bármilyen további nyilatkozatára vagy felszólítására lett volna szükség a számlából eredő fizetési kötelezettség keletkezéséhez. E körben az alperes tévesen hivatkozott a rPtk. 217. § (1) bekezdésének a szerződés kötelező alakiságára vonatkozó és a rPtk. 404. § (3) bekezdésének a kifejezetten a munkavégzéssel kapcsolatos adatok közlését előíró rendelkezéseire, amelyek semmilyen módon nem kapcsolhatók a munkavégzés felfüggesztésének alapjául szolgáló fizetési késedelem oka pontos megjelölésének szükséges vagy szükségtelen voltaához.

[96] A felperes részéről közölt felmondás vagy elállás hiányában az alperes által e körben hivatkozott BH2013. 165. számú eseti döntésben, valamint a GK 16. számú kollégiumi állásfoglalásban kifejtettek sem lehetnek irányadók. A felperes a számlát kiállította és a teljesítést igazoló okirattal együtt megküldte az alperesnek; ezen túlmenően pedig nem tett olyan kifejezett nyilatkozatot, amelyből kitűnően e számla kifizetését utóbb

mégse követelte volna az alperestől. Az ezen felüli, további számlák megfizetésére való felszólítás és e számlák 2012. január 24-i felszólításban történt nevesítése nyilvánvalóan nem érintette az alperes egyéb fizetési kötelezettségének a fennálltát.

[97] A felperes a munkavégzés felfüggesztését az alperes munkaterület biztosításában, ügyvédi letét rendelkezésre bocsátásában fennálló, valamint több számla tekintetében állított fizetési késedelmére alapította, az alperest a kifizetésre, valamint a vállalkozói díj alapjául szolgáló fedezet biztosítására több alkalommal – a 2011. szeptember 5-én, 2011. szeptember 23-án és 2012. január 24-én kelt leveleiben is – felszólította. Ilyen körülmények között a rPtk. 277. § (4) és (5) bekezdései szerinti együttműködési kötelezettségének a megszegése nem volt megállapítható.

[98] Nem felel meg a valóságnak az alperesnek az az állítása, hogy a számla szerinti vállalkozói díj követelés teljesítésigazolás hiányában megalapozatlan, figyelemmel arra is, hogy az alperes nem tette vitássá az elsőfokú ítéletnek az ezen pótmunka vonatkozásában kiállított teljesítésigazolás meglétére tett megállapítását, amelyet a felperes által a számla mellékleteként csatolt, az adott ütemre vonatkozó 2011. július 25-én szabályszerűen kiállított teljesítésigazolás támaszt alá, továbbá az alapul szolgáló teljesítés pótmunka jellegét az kft2 szakértői véleménye is megerősítette.

[99] Ugyancsak valótlanul állította az alperes azt, hogy az ügyvédi letétbe helyezett összeg fedezetet nyújtott erre a tartozásra, figyelemmel arra, hogy a számla szerinti 2011. augusztus 20-i fizetési határidőben rendelkezésre álló ügyvédi letétbe helyezett összeg tekintetében az alperes semmilyen bizonyítást nem ajánlott fel, a letétbe helyezés megtörténtét nem igazolta. Ugyanakkor a fedezetül szolgáló ügyvédi letétbe helyezett összeg hiányát kétségkívül alátámasztja az a tény, hogy a rendelkezésre álló 50.000.000 forint a későbbi, 2012. október 10-én történt lehíváskor sem volt elegendő a munkavégzés felfüggesztésének időpontjában már esedékes számlák alapján fennálló, a számlaszám1 számú számlát is magában foglaló összesen 58.071.560 forint tartozás kiegyenlítésére.

[100] Szintén megalapozatlanul állította az alperes azt, hogy a pótmunkavégzés számlái kapcsán az kft2 szakértő megállapítása szerinti 7.025.166 forint túlfizetése és ebből önmagában a függönyfal acélszerkezetének 2.491.200 forint értéke kizárja a számlaszám1 számú számlában foglalt 2.322.000 forint összegű követelés jogosságát, figyelemmel arra, hogy az alperesnek a munkavégzés felfüggesztése időpontjában nem csak ilyen összegű, hanem a felperes által hivatkozott számlaszám1, számlaszám2, számlaszám4 és számlaszám5 számú, 2011. augusztus 20-án, 2011. december 31-én, 2012. január 20-án és 2012. január 31-én – azaz a munkavégzés felfüggesztése időpontját megelőzően – esedékessé vált számlái alapján összesen 58.071.560 forint tőke és ennek kamatai erejéig állt fenn tartozása, amelynek fedezetére az alperes által hivatkozott 7.025.166 forint túlfizetés összege – amennyiben ez a kifizetés 2012. március 21-éig meg is történt – nem volt elegendő. A Fővárosi Ítéltábla e körben utal arra is, hogy a rPtk. 293. §-a alapján a kötelezett nem lehetett jogosult a teljes követelést nem fedező összeg esetében a pénztartozás elszámolása módjának a meghatározására; azt a felperes szabta meg, és annak alapján a számlából eredő követelést

teljes egészében még az ügyvédi letétbe helyezett összeg 2012. október 10-én történt lehívása sem fedezte.

[101] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperesnek a számlaszám1 számú számla kifizetése tekintetében 2012. március 21-én késedelme állt fenn, amelyre tekintettel a felperes a vállalkozási szerződés VI.9. pontja alapján szerződésszerűen függesztette fel a munkavégzést, így – felróhatóság hiányában – az alperesnek késedelmi kötbér fizetésére nem köteles.

[102] Ennek alapján beszámítási kifogás a késedelmi kötbért illetően megalapozatlan.

VI.3.

[103] A felperes a fellebbezésében támadta az ítéletnek az általa megjelölt többi számla vonatkozásában az alperes fizetési késedelme hiányát megállapító indokolását, ezért a Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörében a számlaszám2, számlaszám4 és számlaszám5 számú számlák kiegyenlítésének a késedelmét is vizsgálta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ebben a tekintetben helytálló következtetésekre jutott, a fellebbezésben foglaltak alapján az ítélet indokolása megváltoztatásának nem volt helye.

[104] A számlaszám2 számú számla kifizetésének a késedelmes volta tekintetében a felperes nem vitatta az ítéletnek azt az indokolását, amely szerint az e számla alapjául szolgáló teljesítésigazolás megléte és alperesnek történt megküldése nem igazolt.

[105] A vállalkozási szerződés VI.5. pontja értelmében a szerződéses átalányösszeg fizetésére a műszaki ellenőr általi jóváhagyás után, annak megfelelő összegben kerül sor. A VI.6. pont szerint a vállalkozó a hónap végére prognosztizált teljesítésigazolást benyújtja a megrendelőnek jóváhagyás végett és a VI.7. pont alapján a vállalkozó a teljesítésigazolással alátámasztott számlát nyújtja be a megrendelőnek, aki azt a VI.8. pont értelmében a teljesítésigazolás benyújtásától számított harminc napon belül köteles kifizetni.

[106] Ennek alapján a felperes megalapozatlanul állította, hogy az alperes fizetési kötelezettsége önmagában a számla kiállítása folytán keletkezett, nincs jelentősége a teljesítésigazolás meglétének és az alperes részére történt megküldésének. Ezzel ellentétben a vállalkozási szerződés fenti rendelkezései alapján az volt megállapítható, hogy a szerződő felek az alperes fizetési kötelezettségének a beálltát – a számlázáson túlmenően – kifejezetten a teljesítésigazolás meglétéhez és annak a részére történt megküldéséhez kötötték.

[107] Ugyancsak helytálló következtetésre jutott az elsőfokú bíróság a számlaszám4 és számlaszám5 számú számlák késedelme hiányának a megállapítása során. Ennek alapján a

számlák és az alapul szolgáló teljesítésigazolások 2012. január 18-i megküldése a postakönyvi bejegyzésnél az alperes téves címezése és a ragszám hiánya miatt, a 2012. január 19-i feladás a postakönyvben a címezés hiányossága miatt, míg a 2012. február 8-i feladás a tértivevények és a postakönyv által feltüntetett ragszámok összeegyeztethetlensége miatt nem igazolt. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a háromoldalú letéti megállapodás (amelynek értelmében a teljes átalányár megfizetése ügyvédi letétbe helyezés által történik) 4. pontja szerint az esedékes vállalkozói díj részlet letétből való kiutalásához szükséges a műszaki ellenőr által jóváhagyott teljesítésigazolás példányának a megküldésén túl a számla megrendelő általi átvételét igazoló postakönyv vonatkozó oldala másolatának a megküldése is, azaz a felek az átvétel letétkezelő ügyvéd felé történő igazolását kifejezetten a postakönyv adataihoz kötötték.

[108] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi továbbá, hogy a 2012. szeptember 21-én a letétkezelő ügyvéd által a felpereshez intézett, valamint 2012. szeptember 24-én a felperes részéről az ügyvédnek küldött levél tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy ezen számlák vonatkozásában a kifizetésre a teljesítésigazolások megküldésének hiányában nem került sor korábban, azokat a felperes csak a 2012. szeptember 24-én levelének mellékleteként küldte meg a letétkezelő ügyvéd részére, vagyis eddig az időpontig az alperes fizetési késedelme sem állhatott fenn.

VI.4.

[109] Emellett a felperes a kötbér fizetési kötelezettségét kizáró megrendelői késedelem megállapítása körében helytállóan hivatkozott az alperes fizetési késedelmére a 10% mértéknek megfelelő visszatartás ügyvédi letétbe helyezésének az elmaradása miatt; az ítélet indokolásának módosítására irányuló fellebbezési kérelme e tekintetben megalapozott.

[110] Az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe a vállalkozási szerződés erre irányadó rendelkezéseit, köztük a visszatartott összeg ügyvédi letétbe helyezését előíró VI.8. pontjának a második bekezdését, valamint a VI.9. pontját, amelynek értelmében a megrendelő letétbe helyezési kötelezettségének késedelmes teljesítése a fizetési késedelemmel azonos elbírálás alá esik. A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a vállalkozási szerződés VI.9. pontja szerinti fizetési késedelemként értékelhető mulasztásnak kizárólag a 10% mértékű visszatartás ügyvédi letétbe helyezésének elmulasztása, nem pedig a háromoldalú letéti megállapodásban előírt, a teljes vállalkozói díj ügyvédi letétbe helyezésének az elmaradása minősülhet, így az alperes késedelmes fizetése szempontjából csak e visszatartott összeg letétbe helyezésének a megtörténte volt vizsgálható.

[111] Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a letétbe helyezés elmaradása miatt a vállalkozói díj részletek alperestől való követelését, illetőleg azok alperes általi megfizetését a felperes részéről a szerződésszegés elfogadásaként és a szerződésszerű teljesítésről való lemondásként, a rPtk. 316. § (1) bekezdése szerinti magatartásként értékelte. A Fővárosi Ítéltábla ezzel szemben megállapította, hogy a felperesnek az az eljárása, hogy a letétbe helyezés elmaradása miatt a vállalkozói díját közvetlenül az alperestől is követelte és

elfogadta a más módon történt részteljesítést is, ráutaló magatartásként sem minősül a rPtk. 316. § (1) bekezdése szerinti joglemondásnak, különös tekintettel arra, hogy a felperes 2011. szeptember 5-én, 2011. szeptember 23-án és 2012. január 24-én kelt, az alpereshez intézett leveleiből egyértelműen kitűnően az ügyvédi letétbe helyezés elmaradását nem fogadta el és a letétbe helyezés elmaradását sérelmezve letét útján történő teljesítésre hívott fel. Ezzel szemben az alperes a felperesnek a más módon történt teljesítést is elfogadó, kifejezett joglemondást tartalmazó nyilatkozatára nem is hivatkozott.

[112] Az alperes az őt terhelő bizonyítás ellenére nem igazolta, és nem is állította az egyes számlákból visszatartható összegek szerződésben előírt határidőn belül történt ügyvédi letétbe helyezését, így a késedelme e vonatkozásban és a vállalkozási szerződés VI.9. pontja értelmében a vállalkozói díj megfizetése tekintetében e körben is megállapítható volt; az alperesnek ez a késedelme is kizárja a felperes szerződésszegésért való felelősségét és kötbér fizetési kötelezettségét.

VI.5.

[113] Az alperes ezt meghaladóan beszámítani kívánt összegként 53.314.183 forintot mint tartozatlan fizetést jelölt meg. Ennek az összegnek egy része az elmaradt munkarészek és az ezek helyett elvégzett teljesítések értékének (az kft2 szakértő által megállapított) 39.570.728 forint különbözete, a másik része pedig az alperes által külön megrendelt munkavégzés ellenértékeként megfizetett 13.743.455 forint túlfizetés összege, amely kifizetés alapjául szolgáló teljesítés az alperes álláspontja szerint nem minősült pótmunkának.

[114] Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogás módosítását, amellyel az 53.314.183 forint beszámítani kívánt tételt a szakértő2 szakértői véleménye szerint az elmaradt munkák és az azok helyett elvégzett munkák vállalkozói díjának különbözeteként megállapítható 56.093.270 forintra kívánta felemelni, a 2025. május 7-én kelt 74.G.40.763/2023/144-I. számú végzésével elutasította.

[115] A beszámítani kívánt összegből az alperes által nem vitásan megfizetett 13.743.455 forint vállalkozói díj ellenértékeként az elsőfokú bíróság ítéletének a felek jogorvoslati kérelmében szintén nem vitatott megállapítása, valamint az annak alapjául szolgáló, az kft2 többször kiegészített szakértői véleménye alapján a felperes által ténylegesen elvégzett és pótmunkának minősülő teljesítés szolgált. Erre tekintettel az alperes a beszámítási kifogásában tévesen hivatkozott 13.743.455 forint tartozatlanul, többletmunka fejében történt megfizetésére, figyelemmel arra, hogy ezt a vállalkozói díjat a felperes az alperes által külön elrendelt pótmunkavégzés ellenértékeként alappal követelte.

[116] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az kft2 szakértő megállapítása alapján nem ez az összeg, hanem az ezen felüli, az alperes által sem beszámítási kifogás, sem

viszontkereset útján nem érvényesített 7.025.166 forint kifizetés az, amely pótmunkavégzés alapján járó vállalkozói díjnak nem tekinthető.

[117] Az alperes beszámítási kifogás útján ezen az összegen felül az kft2 szakértői véleményében az elmaradt és a helyettesítő munkák értékének különbözeteként kimutatott 39.570.728 forintot kívánta érvényesíteni a szerződés megszűnése miatti elszámolás alapján. Az elsőfokú bíróság ennek az összegnek a beszámítását helytállóan találta megalapozatlannak; a kifejtett indokaival a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

[118] A Fővárosi Ítéltábla az ítélet indokolását a peres felek fellebbezéseiben és fellebbezési ellenkérelmeiben foglaltakra is tekintettel kiegészíti és elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy a perbeli vállalkozási szerződésben kikötött vállalkozói díj átalány jellege a szerződésből egyértelműen kitűnik, az a peres eljárás során nem is volt vitatott.

[119] Az átalánydíjas szerződés esetében az irányadó és egyöntetű bírói gyakorlat értelmében (EBH2000. 201, BH2004. 249., BH2004. 322., BH2011. 13.) a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül csak a pótmunkák ellenértéke az, amely felszámítható és a felek a szerződésben meghatározott munkának a tervtől részben eltérő tartalommal történt elvégzése esetén sem térhetnek át tételes elszámolásra. Az átalánydíjas vállalkozási szerződés alapvető jellemzője az, hogy a vállalkozó a megvalósítandó feladat elvégzését fix összegű vállalkozói díj fejében vállalja, amelytől sem felfelé, sem lefelé nem lehetséges eltérni, csak a felek közös akarattal történő szerződésmódosítása vagy az ilyennek minősülő pótmunkavégzés elrendelése esetén. Az utólagos tételes elszámolással megállapított vállalkozói díjtól eltérően az átalánydíjas szerződés esetében a vállalkozót megillető összeg a szerződésben kikötött díjjal egyezik meg akkor is, ha a vállalkozó a ténylegesen felmerült költségeit tételesen nem igazolja, és ezt az összeget a megrendelő az esetleg alacsonyabb költségekre hivatkozással sem csökkentheti (BH2014. 48.). A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra, hogy az átalánydíjban való megállapodás esetén a vállalkozó kockázata abban áll, hogy az előzetesen megállapított ilyen vállalkozói díj értelemszerűen magában foglalja valamennyi, a későbbiekben esetleg felmerülő és a vállalkozó által adott esetben előzetesen nem kalkulált többletmunka költségeit is, amelyet ekként a vállalkozó köteles viselni, a megrendelőé pedig abban nyilvánul meg, hogy akkor is az átalánydíj előzetesen megállapított teljes összegét kell megfizetni, ha a vállalkozó ténylegesen felmerült ráfordításai utóbb mégsem érik el a tervezett kiadásokat.

[120] A perbeli esetre kifejezetten irányadó BH2011. 13. számú eseti döntés szerint a munka befejezésének hiányában az elszámolás akként történhet, hogy az elmaradt munkarészekkel kapcsolatos díjtételeket az átalányárból levonásba kell helyezni és a vállalkozó az átalánydíj arányos részére tarthat igényt. Ennek megfelelően foglalt állást az EBD2013. P.15. számon közzétett eseti döntés is.

[121] Ennek alapján a tételes elszámolásra való áttérésre – az alperes állításával szemben – nem adhat alapot önmagában az, hogy az eredeti tervekhez képest elmaradó munka helyébe olyan teljesítés lépett, amely a vállalkozó részéről alacsonyabb költséggel

megvalósítható. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli azt, hogy az ítéletnek a peres felek fellebbezésében nem vitatott megállapítása szerint a perbeli munkavégzés során az eredetileg megvalósítandó műszaki tartalomhoz képest teljes egészében elmaradó tétel nem volt, mert valamennyi elmaradó munkarész helyett más teljesítés elvégzésében állapodtak meg a felek. Erre is tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés műszaki tartalma a perbeli esetben nem módosult olyan jelentős mértékben, amely alapot adhatna a tételes elszámolásra való áttérésre. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az alperes nem is állította a szerződés szerint megvalósítandó műszaki tartalomnak – az általa hivatkozott Pfv.20.243/2017/5. és BH2008. 60. számú eseti döntések alapjául szolgáló – jelentős megváltozását. A perbeli esetben az eredeti tervtől részben eltérő kivitelezés ellenére elmaradt önálló munkarész nem volt és a tervek alapvetően nem változtak. Ilyen körülmények között pedig az alperes által hivatkozott bírói gyakorlat értelmében sincs lehetőség a tételes elszámolás alkalmazásának és az átalánydíj figyelmen kívül hagyásának.

[122] Az alperes nem tette vitássá, hogy a módosult műszaki tartalomra tekintettel a felek nem állapodtak meg az átalánydíj módosításában, az változatlan maradt az eltérő megvalósítás mellett is.

[123] Az alperes megalapozatlanul állította, hogy a felperesnek az a magatartása, hogy nem fogadta el az alperes kezdeményezését az átalányár módosítására, vagy a tételes elszámolásra való áttérésre, a rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmába ütközik, avagy ezzel a felperes megszegte volna az általános együttműködési kötelezettségét, figyelemmel arra, hogy az átalánydíj módosítására vagy a tételes elszámolásra való áttéréssel szerződésmódosítás elfogadására a felperes a rPtk. 277. § (4) bekezdése vagy akár a rPtk. 392. § (1) bekezdése alapján nem volt köteles; a szerződésmódosítástól való elzárkózásával a rPtk 200. § (1) bekezdése szerinti szerződéses jogait rendeltetésszerűen gyakorolta.

[124] Az alperes álláspontjával szemben a vállalkozási szerződés IX.2. pontja nem írta elő a tételes elszámolásra való áttérést az eredetihez képest más műszaki megoldás megvalósítása esetén, hanem a szerződésnek ez a pontja kifejezetten a teljes egészében elmaradó munkák, valamint a pótmunka megrendelés esetén irányadó elszámolásra vonatkozik. Ugyanakkor – mint azt a Fővárosi Ítéltábla fentebb már rögzítette – a felek a fellebbezésükben nem tették vitássá az ítéletnek azt a megállapítását, hogy teljes egészében elmaradó munkarész a perbeli esetben nem volt.

[125] Ezek alapján a felperes az átalánydíjként megállapított vállalkozói díj meg nem fizetett 10% mértékű összegének a követelésére jogosult, és azzal szemben az alperes megalapozottan nem számíthatja be jogalap nélküli kifizetésként az eredeti tervek szerinti és a ténylegesen megvalósult munkák értéke közötti különbözetet sem.

[126] Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes követelésével szemben beszámíthatónak talált 7.025.166 forintot, amellyel azonban nem a tőkekövetelést, hanem a felperes javára megállapított perköltség összegét csökkentette.

[127] A már kifejtettek szerint az alperes beadványaiból egyértelműen megállapítható, hogy az eredetileg előterjesztett, 36.G.40.382/2016/14. számon érkezett beszámítási kifogás (sem pedig annak alperes által kívánt, de elutasított módosítása) nem tartalmazta beszámítani kívánt összegként az alperesnek a pótmunkák fejében történt, összesen 20.768.621 forint teljesítéséből a 13.743.455 forint vállalkozói díjon felüli összegnek mint tartozatlan fizetésnek a beszámítását. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a rPp. 215. §-ában foglaltak megsértésével az alperes beszámítási kifogásán túlterjeszkedett, amikor az alperes által beszámítani nem kért 7.025.166 forint túlfizetést a felperes követelésével szemben beszámíthatónak találta és azzal a megítélt követelés (a perköltség) összegét csökkentette.

[128] Az elsőfokú bíróságnak ez az eljárási szabálysértése a másodfokú eljárásban a ténylegesen be nem számított összegnek a felperes követeléséből való levonásának a mellőzésével orvosolható volt.

[129] A Fővárosi Ítéltábla emellett megállapította, hogy e körben nem helytálló a felperesnek az az érvelése, hogy ezen összeg beszámításának az általa az kft2 szakértői véleménye szerint elvégzett 89.571.650 forint értékű pótmunkavégzésre tekintettel nincs helye, figyelemmel arra, hogy ebből a szakértői véleményből, valamint annak kiegészítéseiből és szakértői szakértő tárgyaláson tett előadásából egyértelműen kitűnően a szakértő a 89.571.650 forint pótmunka tétel alatt az elmaradó munkák helyett elvégzett munkákra eső valamennyi vállalkozói díjat értette azzal, hogy ez magában foglalja a külön megrendelésre elvégzett, pótmunkának minősülő munkavégzés 13.743.455 forint vállalkozói díját is. A felek közötti, nem vitatottan átalánydíjat tartalmazó vállalkozási szerződésre tekintettel nincs helye az elmaradó munkák helyébe lépett, alacsonyabb költséggel megvalósított munkavégzések – a felperes által keresettel nem is érvényesített – ellenértéke alperes túlfizetésével való szembeállításának.

VI.7.

[130] A felperes 2012. januárjában jelentette be, hogy felfüggeszti a munkát, azonban ekkor a munkaterületről nem vonult még le. Az alperes nem vitatta, hogy a munkaterület birtokba adására és a felperes részéről a kulcsok átadására 2012. október 15-én került sor, így ez az időpont minősül átadás-átvételnek, ezért a visszatartott összegek kifizetésénél (szerződés VIII.1. és VIII.4. pontok) ez az időpont az irányadó. A számlákból 5% jótéjesítési garanciaként, 5% pedig szavatossági garanciaként került visszatartásra. A peres iratokból kitűnően a felperes által végzett munkával kapcsolatban sem hiba, sem hiányosság nem merült fel, amelyre a visszatartott összegeket az alperes igénybe vehette, ezért az alperes a szerződés VIII.1. pontja szerint a számlák nettó összegének 5%-át 2012. november 14-ig, a további 5%-át 2015. november 15-én lett volna köteles a felperesnek megfizetni, az

időpontok leteltét követően az alperes a visszafizetéssel késedelembe esett, amelyből következően az alperes ezen időpontok lejártát követően köteles késedelmi kamatot fizetni a rPtk. 301. § (1) bekezdése alapján.

[131] A késedelmi kamat mértékét az elsőfokú bíróság helytállóan határozta meg a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat + 10% mértéknek megfelelő összegben, figyelemmel arra, hogy a vállalkozási szerződés VI.9. pontja a megrendelő fizetési késedelme esetén ilyen mértékű kamat megfizetését írta elő. Az alperes álláspontjával ellentétben a szerződésnek ez a rendelkezése nem értelmezhető akként, hogy a rPtk.-ban meghatározott „alapkamat” alatt a jegybanki alapkamat értendő. Az alperes által hivatkozott rPtk. 232. § (3) bekezdése – az alperes állításával ellentétben – nem határozza meg a késedelmi kamat mértékeként a mindenkori jegybanki alapkamatot, hanem az a szerződéses kapcsolatokban járó üzleti kamat mértékére vonatkozik azzal, hogy a teljesítési késedelem esetén a gazdálkodó szervezetek között irányadó kamatmértéket a rPtk. 301/A. § (2) bekezdése rögzíti, és a szerződés megfogalmazása alapján egyértelmű, hogy a felek a megrendelő késedelme esetén ezt a kamatmértékét és + 3% kamatfelár mértéket kívántak kikötni.

[132] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy az alperes a viszontkeresetében a marasztalás tőkeösszege után maga is a rPtk. 301/A § + 3% mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni a felperest, a fentiekkel egyezően értelmezve a szerződés kikötését.

VI.8.

[133] A késedelmi kötbér követelés, valamint az eredetileg elvégzendő és a ténylegesen elvégzett munkák értékkülönbözete beszámításának a megalapozatlansága körében kifejtettek értelemszerűen irányadók az alperesnek a beszámított összeget meghaladóan, ugyanilyen jogcímenek előterjesztett, késedelmi kötbér és tartozatlan fizetés visszafizetése iránti viszontkereseti kérelmének az elbírálása során is.

[134] A fentebb kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az alperesnek a 60.200.000 forint késedelmi kötbér és az 56.093.270 forint túlfizetés megtérítése iránti viszontkereseti kérelmét.

VI.9.

[135] A felperesnek az ítélet indokolásával szembeni további, a megvalósítandó műszaki tartalom módosításának a céljára vonatkozó indokolás elhagyására irányuló fellebbezési kérelme az alábbiak szerint megalapozott.

[136] A rPp. 221. § (1) bekezdése alapján az ítélet indokolása a tényálláson kívül az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölését, valamint az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak tartott körülményeket tartalmazza.

[137] Az elsőfokú bíróság által a döntés alapjául szolgáló tényállásban feltüntetett az a megjegyzés, hogy az eredeti műszaki tartalomtól eltérő kivitelezést az alperes a kisebb értékű anyagfelhasználás és az adott módosuló tevékenység terén kisebb költségvonzat elérése végett kérte, semmilyen módon nem kapcsolódik a keresetről vagy a viszontkeresetről való döntéshez, azokat nem alapozza meg, tekintve, hogy a megvalósítandó műszaki tartalom megváltozása és a változás mibenléte a felek által a per során nem volt vitatott, és a műszaki változtatások oka sem a kereset, sem a viszontkereset, sem pedig az ezekkel szemben előterjesztett ellenkérelmek mikénti elbírálását nem befolyásolta. Ezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából, a döntés alapjául szolgáló tényállásból ezt a részt szükségtelenként – a felperes fellebbezésében megjelöltekhez képest eltérő okból – mellőzi.

VI.10.

[138] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét részben elutasító rendelkezését a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest az ítélet szerinti 35.770.323 - 35.770.323 forint összegek 38.845.298, illetve 38.845.299 forintra felemelésével kötelezte további 3.074.975 forint és 3.074.976 forint, összesen 6.149.951 forint vállalkozói díj, valamint e részösszegek után az adott esedékességektől járó késedelmi kamat megfizetésére is. Az ítélet indokolásából mellőzte az eredeti műszaki tartalomtól való eltérés tényállásban megállapított indokát, valamint a felperes késedelmes teljesítésért való felelősségét kizáró okként állapította meg az alperes fizetési késedelmeként a vállalkozói díj 10% mértékű részösszegeinek ügyvédi letétbe helyezése kötelezettségének az elmulasztását is. Egyebekben az ítéletet – a keresetet ezt meghaladóan részben elutasító, illetőleg az alperest marasztaló és a viszontkeresetet elutasító részeit illetően – ugyancsak a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján, részben kiegészített indokolással, helybenhagyta.

[139] A kifejtettek alapján a felperes pernyertessége a kereseti kérelme tekintetében az alaposnak talált 79.522.800 forint követeléshez képest 90,32% mértékűre módosult, míg a megalapozatlan viszontkereset tekintetében változatlanul teljes egészében pernyertes maradt.

[140] Ennek alapján a felperesnek ezzel arányosan járó elsőfokú perköltség az eljárási illeték 1.354.800 forint összegéből, a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint számolt 6.160.684 (a keresetre: 2.566.250, a viszontkeresetre: 3.594.434) forint + áfa összegű, összesen bruttó 7.824.069 forint ügyvédi munkadíjból és 1.616.755 (a kereset bizonyításával kapcsolatosan felmerült: 587.112, a viszontkeresettel összefüggésben: 1.029.643) forint szakértői költségből áll, amelyet csökkent az alperesnek az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint számolt, a kereset tekintetében 9,68% mértékű

pernyertességéhez igazodó 275.037 forint + áfa összegű, bruttó 349.297 forint ügyvédi munkadíjból és (a kereset bizonyításával összefüggésben álló) 216.952 forint szakértői költségből álló perköltsége.

[141] A Fővárosi Ítéltábla ennek megfelelően a felperesnek járó elsőfokú perköltség összegét 10.229.375 forintra felemelte, amely összegbe az alperes által beszámítás vagy viszontkereset útján nem érvényesített 7.025.166 forint túlfizetésnek a beszámítását mellőzte.

[142] A felperes fellebbezése nagyobb részben eredményre vezetett, míg az alperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult.

[143] Arra figyelemmel, hogy a felperes jogorvoslati kérelme az elutasított 6.149.951 forint vállalkozói díj rész és a beszámítás mellőzése vonatkozásában helytálló, míg az indokolás megváltoztatására irányuló fellebbezés – a kérelemmel érintett indokolás részek perbeli döntéshez képest megállapítható, azt megalapozó jelentőségére is tekintettel – felerészben megalapozott, a Fővárosi Ítéltábla a felperes pernyertességét a másodfokú eljárásban a saját jogorvoslati kérelme vonatkozásában 90% mértékűnek tekintette, és ennek megfelelően a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése és a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott a felek másodfokú perköltségeinek viseléséről.

[144] Az alperes fellebbezésével érintett 212.816.304 (139.443.455 + 35.770.323 + 35.770.323 + 1.832.203) forint és a felperes jogorvoslati kérelme szerinti 13.175.117 (3.074.975 + 3.074.976 + 7.025.166) forint jogorvoslati értéket alapul véve a Fővárosi Ítéltábla a felperes részére járó másodfokú perköltséget 948.608 forint fellebbezési illetékből és az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján számított 2.431.940 (267.860 + 2.164.080) forint + áfa mértékű ügyvédi munkadíjból álló összegben, míg az alperesnek járó másodfokú perköltséget ugyancsak az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a szerint számolt 29.760 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjban állapította meg. Az alperest ezek különbözeteként 948.608 forint fellebbezési illetékből és 2.402.180 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Budapest, 2026. március 5.

Dr. Kurucz Zsuzsánna s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kolozs Balázs s.k.

Dr. Matosek Edina s.k.

előadó bíró

bíró

